

03

SEASON 41 עונה 41

2024
2025

הקאמרטת
הישראלית ירושלים
מנהל מוזיקלי: אבנר בירון

ON WINGS OF SONG / על כנף השיר

הקאמרטה הישראלית ירושלים / מנהל מוזיקלי: אבנר בירון

נגני התזמורת

כינור ראשון

מתן דגן*

נטשה שר*

כרמלה ליימן***

פטר בוברובסקי

רומן יוסופוב

מיכאל פביה

אליק שטרק*

כינור שני

אדוארד רזניק**

הדס פבריקנט***

אומרי צח

מיכאל קונצביץ'

קן שושני

סמדר שידלובסקי

ויולה

שולי ווטרמן**

נתנאל לאבסקי**

סרגיי דובוב

בוריס רימר

אדוארד שובייב

צ'לו

צבי אורליאנסקי**

מרינה כץ**

אסתר וילדךס

אלכסנדר טינלניקוב*

קונטרבס

קיריל בייקוב***

מיכאל זיו / גיא תובל*

חליל

אסתי רופא**

אבישי סרוגו*

אבוב

מוקי זוהר**

אורי מירז

קלרנית

שירה אליסך**

עידו אזרד*

בסון

מאוריצי פאז**

מרים לוונסון

קן יער

אלון ראובן**

מיכאל אלטשולר

חצוצרה

דימה לויטס*

דן ורון*

נבל

גלית בועזסון*

פסנתר

איתמר פיינברג*

כלי נגינה

קן פנפיימן-זהבי**

גונן רוזנברג*

*כנר ראשי

**נגן מוביל

***משנה לנגן מוביל

*נגן אורח

פרופ' רות ארנון, נשיאת כבוד

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל

עו"ד יאיר גרין*, יו"ר | יעקב אייזנר*, פרופ' רות ארנון*, פרופ' שלמה בידרמן, דוד בלומברג*, ד"ר יורם בלשר*, פרופ' אבי בן בסט, רו"ח תלמה ברבשקנולר, פרופ' בני גגר*, ד"ר רויטל הולנדר*, אפרת ימין גרשוני*, אילן דה פריס*, פרופ' משה הדני*, גרשון זוהר, רות חשין*, משה מיכלס*, פרופ' מנחם פיש, ד"ר שמואל קבילי*, רו"ח רענן קופי*, פרופ' אורי קרשון, אלי שחר, ד"ר לאה שמיר-שנאן*, ברוך שלו, דב שפיר

*חברי הוועד המנהל

צוות הניהול

מנהל כללי בועז שחורי **מנהל אדמיניסטרטיבי** מיכאל קונצביץ' **מפיקה** שרה טיילור דוד **רכז תוכני מוזיקה** ד"ר רון מרחבי **שיווק אורגני** יצחק מנהלת **מכירות** דגן פדר **מנהל משרד ועוזר מנכ"ל** אלון שניר **הנהלת חשבונות** שרית יצחקי **עוץ משפטי** עו"ד עמי כולמן

מחלקת מנויים: *3926 / 1-700-55-2000 / בימים א'-ה' 17:00-09:00

משרד התזמורת: רח' דוד המלך 26, ירושלים / טל: 02-5020503 / פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com / אימייל: info@jcamerata.com

כתיבת התוכנית: ד"ר רון מרחבי, **בני הנדל עיצוב גרפי:** חגית מימון **צילום:** מיכאל פביה, מרקו בוגרווה

סירקו את הקוד והצטרפו לקבוצת הוואטסאפ השקטה לעידוכונים והטבות בלעדיות

על כנף השיר

ON WINGS OF SONG

אלכסנדר בלוך מנצח (צרפת)
דניאלה סקורקה סופרן
Alexandre Bloch conductor (France)
Daniela Skorka soprano

תיירי אסקש (נ. 1965)
שיר בארוק (16')
Thierry Escaich (b. 1965)
Baroque Song (16')

Vivacissimo / Andante / Allegro molto energico

לוציאנו בריו (1925-2003)
שירי עם לסופרן
ולאנסמבל קאמרי (20')
Luciano Berio (1925-2003)
Folk Songs for soprano
and chamber ensemble (20')

הפסקה
Intermission

ז'וזף קנטלוב (1879-1957)
מתוך "שירים מחבל אוֹוֶרְן",
לסופרן ולתזמורת (8')
Joseph Canteloube (1879-1957)
from Chants d'Auvergne,
for soprano and orchestra (8')

לודוויג ואן בטהובן (1770-1827)
סימפוניה מס' 1 בדו מז'ור, אופ' 21 (26')
Ludwig Van Beethoven (1770-1827)
Symphony no. 1 in C major, op. 21 (26')

Adagio molto - Allegro con brio / Andante cantabile con moto /
Menuetto: Allegro molto e vivace / Adagio - Allegro molto e vivace

THURSDAY / 20:00 / 19.12.24, חמישי

Tel Aviv Museum of Art / תל אביב לאמנות

FRIDAY / 13:00 / 20.12.24, שישי

Tel Aviv Museum of Art / תל אביב לאמנות

SUNDAY / 20:00 / 22.12.24, ראשון

מכון ויצמן למדע ברחובות, אודיטוריום מיכאל סלע

Michael Sela Auditorium, Weizmann Institute of Science, Rehovot

MONDAY / 20:00 / 23.12.24, שני

אלמא מרכז אמנויות, זכרון יעקב / Elma Arts Center, Zichron Yaakov

TUESDAY / 20:00 / 24.12.24, שלישי

תיאטרון ירושלים / Jerusalem Theatre

אלכסנדר בלוך / מנצח

מאז שזכה במקום הראשון בתחרות הניצוח דוֹנְטְלָה פְּלִיק ב-2012, המנצח הצרפתי נודע במוזיקליות, בהתלהבות ובאנרגיה שלו. זמן לא רב לאחר הזכייה בתחרות, ניצח על תזמורת קונצרטהאוז המלכותית; הוא שומר על קשר רב־שנים עם התזמורת הסימפונית של לונדון.

באחרונה ניצח בלוך על תזמורת פילהרמוניה, הפילהרמונית של רוטרדם, הפילהרמונית הישראלית, הפילהרמונית של דרזדן, הפילהרמונית הממלכתית המבורג, התזמורת הסימפונית ברמינגהם, הסימפונית של בורנמות', תזמורת הנוער של האיחוד האירופי, הקאמרית הסקוטית, הפילהרמונית של סיאול, הפילהרמונית ע"ש אנסקו בבוקרשט, תזמורת בי־בי־סי וויילס, התזמורת הפילהרמונית רדיו צרפת, התזמורת הלאומית צרפת ועל התזמורת הפילהרמונית של אוסלו.

בלוך ניצח על אופרות בתזמורת הממלכתית הבווארית במינכן, באופרה הגרמנית על הריין (דיסלדורף), באופרה הגרמנית ברלין ובאופרה של ליון.

החל מ-2016, אלכסנדר בלוך משמש המנהל המוזיקלי בתזמורת הלאומית של ליל, שבהנהגתו הייתה מועמדת ב-2020 לפרס גרמופון לתזמורת השנה.

בעבר, בלוך שימש מנצח אורח ראשי בסימפונית של דיסלדורף וכן עמית ניצוח בטנגלווד; בין המנצחים־המנטורים שלו נמנים מאריס יאנסונס, שארל דוטואה, פייר בולז, ברנרד הייטינק ואסה־פיקה סאלונן.

דניאלה סקורקה / סופרן

החלה את דרכה בקונסרבטוריון כרמיאל. שירתה בצה"ל במעמד מוזיקאית מצטיינת והשלימה את לימודי התואר הראשון באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. דניאלה הייתה חברה ב"מיתר אופרה סטודיו" של האופרה הישראלית. זכתה במלגות קרן התרבות אמריקה-ישראל, מלגת ברקוביץ' ו-IVAI. היא זכתה במקום השלישי בתחרות לשירת בארוק ע"ש צ'סטי באינסברוק, במקום הראשון בזמרה בתחרויות האביב וכן בפרס על ביצוע מצטיין ליצירה ישראלית, תרומת מירה זכאי ז"ל.

סקורקה הייתה סולנית עם גופי מוזיקה רבים, בהם הפילהרמונית הישראלית, הקאמרה הישראלית ירושלים, תזמורת הבארוק ירושלים, בארוקדה, Les Arts Florissants, Les Talens Lyriques ועוד. עבדה עם מנצחים רבים, ביניהם זובין מהטה, וויליאם כריסטי, כריסטוף רוסה, גיורגי ואשגי, דן אטינגר, להב שני, אבנר בירון, סטיבן סלואן וסטנלי ספרבר.

בין תפקידיה האופראים סוזנה בנישואי פיגארו, צרלינה בדון ג'ובאני ודספינה בכך עושות כולן (מוצרט), ג'נוברה באריודנטה ואנג'ליקה באורלנדו (הנדל), מוניקה במדיום (מנוטי), בלינדה בדידו ואניאס (פרסל), אאורדיצ'ה באורפיאו ואאורדיצ'ה (גלוק) ובאורפיאוס (טלמן), פניס בארמיד (לולי), ד'יאן באקטאון (שרפנטייה), פאול בתיאודור (יונתן כנען) ורחל/רבקה באמהות (דוד ז'בה).

סקורקה שרה את תפקידי הסופרן בסימפוניה מס' 4 (מהאלר), מגניפיקט (באך), במשיח, התחייה, שאול, שלמה ובדיקסיט דומינוס (הנדל), בסטאבט מאטר (פרגולזי), בארבעה מוטטים גדולים (מונדוקויל), ברקוויאם ובמיסה בדרו מינור (מוצרט), בתהילים מ"ב (מנדלסון), בגלוריה (פולנק) ועוד.

על היצירות

תיירי אסקש הוא מלחין, עוגבן ומאלתר. במכלול עבודתו - למעלה ממאה יצירות - אופרות ומוזיקה סימפונית וקאמרית, המתאפיינות בהרמוניות עשירות ובאנרגיה קצבית. ביצירותיו האחרונות קונצ'רטו לכינור לָרְנוּ קפוסון והפילהרמונית של מינכן וקונצ'רטו לְצ'לו לְגוֹטְיֵיה קפוסון, בהזמנה משותפת של תזמורות גוונדהאוס לייפציג והסימפונית של בוסטון.

אסקש סולן בעוגב עם תזמורות דוגמת הפילהרמוניות של וינה וברלין ותזמורת פריז ופילדלפיה ושימש עוגבן ומלחין הבית בפילהרמונית של דרזדן. אסקש ממשיך את מסורת האילתור הצרפתית של מוריס דורופלה - הוא החליף אותו בתפקיד העוגבן בכנסיית סנט־אטיין־די־מוֹן בפריז. אסקש הופיע ברסיטלי עוגב בתוכניות המשלבות גם יצירות ואלתורים מְשֻׁלוּ; הוא אף מרבה ללוות בעוגב ובפסנתר הקרנות של סרטים אילמים. חבר האקדמיה לאומנויות היפות בפריז, תיירי אסקש מלמד קומפוזיציה ואלתור בקונסרבטואר של פריז; השנה נתמנה לנגן העוגב בכנסיית נוֹטֶר־דֶאם, ובקיץ הבא עתיד לחנוך בה את העוגב החדש, ביצירתו "טה דאום", שינגן עם התזמורת הסימפונית רדיו פרנקפורט.

היצירה **שיר בארוק** במבנה מהיר־איטי־מהיר, הפרק האיטי רחב־יריעה; המלחין עושה שימוש בהצללות שונות של הכלים ובחילופים מהירים ביניהם. **פרק א'** בתבנית חלקי־שש עשרה הלקוחה מכוראל לעוגב, 734 ברשימת יצירות באך: התנועה המתמדת הופכת צפופה ועמוסה ונוספים אליה אקורדים קפואים בכלי הקשת במעין כוראל דמיוני. **פרק ב'** פותח ברביעיית כלי קשת סולו, לכאורה בזרימה איטית של הכוראל "על נהרות בבל", 653 ברשימת יצירות באך - אך בפועל בסגנון ניאובארוק עם הצללות מורחבות וכהות. המוזיקה הופכת אינטנסיבית יותר ויותר בכלי הקשת ועוברת גם לכלי הנשיפה, עד למעין ארְיָה

מקנטטה דמיונית, בנגינת הצ'לו והטימפני. היצירה ממשיכה בלי הפסקה אל **פרק ג'** - מחול אנרגטי, ששורשיו המוזיקליים נטועים לצד מלחיני רנסאנס דוגמת קֶלְמו ז'נקאן וקלוד לֶה ז'אן. הקלטת היצירה מ-2007, עם תזמורת האופרה הלאומית של ליון בניצוח אלכסנדר בלוך, ראתה אור בחברת סוני.

המלחין האיטלקי **לוצ'אנו בריו** חיבר את המחזור **שירי עם** ב-1964 בהזמנת מכללת מילס בקליפורניה לקתי ברבריאן, תלמידתו בקונסרבטוריון מילאנו ובהמשך רעייתו, "בהוקרה לכישרונה האומנותי הנדיר" - שאכן ניתן לשמוע בהקלטתה למחזור, בגיוון הקולי בין שיר לשיר.

בריו כתב: "את 11 שירי המחזור בחרתי מתקליטים ישנים, מחוברות של שירי עם ומפי זמרי עם. השתדלתי לתת לשירים פרשנות ריתמית והרמונית חדשה; ניתן לומר שהלחנתי אותם מחדש. הליווי חשוב, כי הוא מדגיש את מה שהשיר מביע, ומנהיר את שורשיו התרבותיים".

שניים מן השירים הם מארצות הברית, מולדתה של קתי, אחד מארמניה, מולדת הוריה, ארבעה ממחוזות איטליה, מכורתו של בריו, ועוד מצרפת ומאזרבייג'ן. כל מילות המחזור עממיות, אך לא כל המנגינות: שתיים הלחין בריו ושתיים ג'ון־ג'ייקוב ניילס, זמר פולק מקנטאקי, שסיפר בריאיון:

"לשיר **שחור שיעור של אהובי יש לחן** מסורתי, אבל אבא שלי נהג לומר שהוא זוועתי, אז כתבתי מנגינה חדשה עם סיום מודאלי יפה!" אֶת השיר השני, **תוֹקָה אני ותוֹקָה**, פיתח ניילס מפי "בתו החמודה" של מטיף אוונגליסטי. מארמניה לקוח השיר השלישי, **הסהר עלה**. נגינת נבל חרישית מלווה את עלות הירח; היא הופכת נמרצת ומבטאת שמחה על זוהר הלבנה; הפיקולו, הקלרנית וכלי הקשת מצטרפים לניצחון על אפלת הלילה. השיר הצרפתי **הוי זמיר, ציפור היער** פותח בקלרנית סולו ובהמשך בנבל ובזהרורי כלי הנקישה קְרוֹטָאקְס. אקורד מושהה, עם נקישה על קפיץ של

ועיבד והתאים אותם לאולם הקונצרטים. על שלושים השירים שבחמש הסדרות של **שירי אוברן**, שהיום נשמע שלושה מהם, עמל שלושים שנה, בין 1924 ל-1954. לדבריו, "יש שירי איכרים שבמונחים של רגש ומבע מתעלים אל פסגות של אומנות טהורה, גם אם צורתם דורשת עידון".

מילות כל השירים בעמודים הבאים

בטהובן פורץ הדרך המתין עד גיל 30 בטרם השלים את **הסימפוניה מס' 1 בדר מז'ור**. היצירה אינה פותחת בנקודת המוצא המקובלת - אקורד משולש על דרגת הראשונה והבסיסית של הסולם, אלא דווקא על אקורד מתוח יותר, כאילו היצירה מתחילה מן האמצע; המנוחה והנחלה הטונאלית - ההגעה אל סולם המוצא, תגיע רק לאחר כמה וכמה אקורדים. לאוזנינו המורגלות, הניסוי איננו זר, אך לבני דורו של בטהובן נשמטה הלסת. אחרי הפתעת הפתיחה, הפרק בנוי, כמצופה, בצורת הסונטה: שני נושאים, פיתוח ומחזור, שם מבריק בטהובן בתחום הרמוני-מרקמי בין כלי הקשת לכלי הנשיפה. גם **פרק ב'** דו-נושאי ומרובה פסקאות סטקטו. הוא מתחיל בפוגטו בכינורות השניים ואז מצטרפים כלי קשת אחרים וכלי נשיפה למניפת צלילים תזמורתית מרהיבה. **פרק ג'** מכונה מנואטו, אך מפעמו המהיר וההנחייה "עליז מאוד וערני" הופכים אותו לסקרצו (מהתלה), כפי שיכנה בטהובן רשמית את רוב פרקיו השלישיים בסימפוניות הבאות. סינקופות רבות ושילוב תוסס בין כלי הקשת לכלי הנשיפה מעצבים את הפרק החינני. **פרק ד'** המסיים, ברוח פתיחת היצירה, מתחיל לאט. מנגינות הכינורות מתפתחות במעלה סולמות ובמורדם אל אלגרו סוחף ומלא אנרגיה, ברוח מורו של בטהובן, יוזף היידן. למבקרים ולקהל באביב שנת 1800, הסימפוניה מס' 1 הייתה מקורית ונועזת, אך לא קשה לעיכול כמו שאר הסימפוניות מאת בטהובן - שבימינו נחשבות כולן יצירות מופת.

מכונית, מכריד בין השיר השובב לבין **תפילת אשת הדייג** הטראגי באופיו. **בהאישה המושלמת** פער אירוני בין המסר המילולי לליווי המוזיקלי ובריקוד השלמה בין הסערה שבשיר לסחרור הליווי. את שני השירים הלחין בריו בעבר (לקול ולפסנתר) למילות משוררים אלמונים, מגנואה ומסיציליה. **שיר של עצב** מסרדיניה מאופיין בתוגה, עם ליווי בטמבורין, טס-טם, שריקות פיקולו ובול עץ. שני השירים האוקסיטניים הבאים כלולים גם ב"שירים מחבל אוברן" מאת קנטלוב, אחד מהם נשמע בהמשך הקונצרט: **במסכן האישי שיש לו אישה** עיקר הדיאלוג בין הזמרת לחליל, ובשיר **הטונה** הצ'לו מהדהד את פתיחת היצירה כולה בוויולה. את **שיר אהבה אָרִי**, ברבריאן שמעה בתקליט 78 ישן ובריו עיבד.

ז'וזף קנטלוב שאב את ייחודו מן הלאומיות המתעוררת במוזיקה האירופית בעקבות "אביב העמים": רוחות המולדת והעם החלו לנשוב בקרב יוצרים ברחבי אירופה - אלה חשו שההגמוניה הגרמנית-איטלקית צרפתית במוזיקה הזניחה אותם, והחליטו ליצור בלשונם ובתרבותם. לאומיות ו"רגיונליזם" (פולחן האזור) צצו גם במרכז ההגמוני. קנטלוב, בן לפסנתרנית חובבת, היה נצר לבעלי אחוזה אמידים באזור אוברן בחבל רון-אלפ (Auvergne, Rhône-Alpes) בדרום צרפת, דוברי הלהג המקומי - אוקסיטנית. על יצירתו השפיעו טיוליו בטבע של מחוזות ילדותו. ב-1906 החל ללמוד אצל המלחין ונסאן ד'נדי (Vincent D'Indy) ב"סקולה קנטורום" בפריז, אקדמיה שהייתה קרובה לפולחן הכנסייה הקתולית וטיפחה גם זיקה לבארוק ולקלאסיציזם - לעומת הקונסרבטואר הפריזאי "המתקדם", בעל הדגשים הקוסמופוליטיים, שמשלו בו אימפרסיוניזם ואוונגארד.

קנטלוב אף הלחין אופרה באוקסיטנית והתמקד בשירי העם. הוא היה לאתנו-מוזיקולוג וכמו ברטוק, קודאי ואחרים נסע לכפרים, ליקט שירים בלהגיהם המקומיים

לוצ'אנו בריו (1925-2003)
מחזור שירי עם לטופרין ולתזמורת
עברית: בני הנדל

1. שחור שערו של אהובי (אמריקני)

שחור שערו של אהובי,
אדמות שפתיי של מחמד לבבי,
חיך מה מתוק לו, כפיות מה רכות.
אהב את העשב עליו יעמד.

אני שלו, ואת זאת הוא יודע,
אהב את העשב עליו הוא פוסע,
ואם יום אחד לא יהיה אהובי,
לא ארצה עוד לחיות, זה יהיה סופי.

2. תועה אני ותוהה (אמריקני)

תועה אני ותוהה בעולם הרחב,
תמה על ישוע שיתר על חיי,
חטאי העולם עמס על כתיפיי.
תועה אני ותוהה בעולם הרחב,

מרים בארזה את ישוע ילדה,
זקנים ורועים ויוגבים לצדה.
מכוכב אלהי אז ירדה קרן אור,
הגשימה חלום של דור אמר דור.

אם עלתה לפני ישו משיחנו משאלה,
אם בקש לו כוכב או צפור או חיה,
או מחזור של שרפים בשירת מקהלה,
התנשמה משאלתו, שכן מלך היה.

3. הסהר עלה (ארמני)

הסהר עלה מעל לגבעה, מעל לפסגת הגבעה,
פניו הסמוקות, הורדרדות,
מארות בתיים ושדות.

הבית החוזר:

סהר טוב, אורך מה טוב,
יפות פניך העגלות.

לא מכבר החשוך מלה,
שחורו סביב כל הארץ נכרה,
בא אור הסהר ואותו העלים,
סלקו בני עבים אפלים.

Luciano Berio (1925-2003)

FOLK SONGS
FOR SOPRANO AND ORCHESTRA

1. Black is the Colour (American)

Black is the colour of my true love's hair,
His lips are something rosy fair,
The sweetest smile and the kindest hands.
I love the grass whereon he stands.

I love my love and well he knows,
I love the grass whereon he goes,
If he no more on earth will be,
'Twill surely be the end of me.

2. I wonder as I wander (American)

I wonder as I wander out under the sky,
How Jesus our Saviour did come for to die,
For poor or'n'ry people like you and like I.
I wonder as I wander out under the sky.

When Mary birthed Jesus 'twas in a cow stall,
With wise men and shepherds and farmers and all.
On high from God's Heaven a star's light did fall,
And the promise of the ages it then did recall.

If Jesus had wanted of any wee thing,
A star in the sky or a bird on the wing;
Or all of God's angels in Heav'n for to sing,
He surely have had it, 'cause he was the King!

3. Loosin yelav (Armenian)

Loosin yelav en sareetz, saree partzær gadareetz,
Shegleeg megleeg yeresov,
Pærvetz kedneen loosni dzov.

Refrain:

Djan ain loosin, Djan ko loosin,
Djan ko gælør sheg yereeseen.

Xavarn arten tchækatzav,
Oo el kedneen tchaegatzov,
Loosni loosov halatzvadz,
Moot amberi metch mænadz.

4. הוי זמיר, ציכור היער (צרפתי)

"הוי זמיר, צפור היער,
הוי זמיר טבעי, פראי,
את שפּתְך לַמַּד אֹתִי,
נא לַמְדֵי מֵה לֹמֵר,
נא אַמֵר מֵה הַדָּבָר
אַשֵׁר יִצִית בֵּה אֲהַבָּהּ!"

"להצית בה אהבה אלמד אותך עכשיו:

אתה תשיר לה סרנדות
שתי שעות אחר חצות.
תזמר לה: 'יפתי,
ארצה לגרם לך ענג רבו'"

"אני שמעתי, יפתי,
כי יש לך שני תפוחים,
תפוחים יפים, תפוחים,
אשר בגנתך צומחים!
נא הרשי לי, יפתי, כי אגע בם בידי!
"לא ארשה לך - הו לא -
שתגע בתפוחים!
בירח לך וגע, גע בשמש, מצדי,
אחר כך בתפוחים
הצומחים בגנתי!"

5. תפילת אשת הדייג (איטלקי בניב סיציליאני)

ישלח נא האל מזג טוב ונעים,
שכן בלב ים מצוי אהובי,
בין תרן זהב לבדים כסופים.
המדונה הלאי תשמע תפילתי,
תעשה שישונו לחוף שלמים.
הלאוי ויגיע מכתב בשבילי,
שיספר בשתיים-שלוש מלים,
כי שלום לו על פני הגלים.

6. האשה המושלמת (איטלקי בניב של גנואה)

גבר הרוצה לבחור לך כלה,
ארבעה עינים יברר תחלה:
ראשית ישאל מי המשפחה,
שנית יבדק את טיב חנוכה,
שלישית יסקר את מראה דמותה,
רביעית יתענין מה גבה הנדונה.
אם ימצא כי כל זה תקין,
יקחנה מיד בלי להמתין!

4. Rossignolet du bois (Français)

"Rossignolet du bois,
Rossignolet sauvage,
Apprends-moi ton langage,
Apprends-moi-z à parler
Apprends-moi la manière
Comment il faut aimer!"

"Comment il faut aimer, je m'en vais vous le dire,

Faut chanter des aubades
Deux heures après minuit.
Faut lui chanter: 'la belle,
C'est pour vous réjouir!"

"On m'avait dit, la belle,
Que vous avez des pommes,
Des pommes de reinette,
Qui sont dans vot' jardin!
Permettez-moi la belle que j'y mette la main!"
"Non, je ne permettrai pas,
Que vous touchiez mes pommes!
Prenez d'abord la lune et le soleil en main,
Puis vous aurez les pommes
Qui sont dans mon jardin!"

5. A la femminisca (Italiano, Sicilianu)

E Signuruzzu miù faciti bon tempu,
Ha iu l'amanti miu 'mmezzu lu mari,
L'arvuli d'oru e li 'ntinni d'argentu,
La Marunnuzza mi l'av'aiutari,
Chi pozzanu arrivòri 'nsarvamentu.
E comu arriva 'na littra m'ha fari,
Ci ha mittiri du duci paroli,
Comu ti l'ha passatu mari, mari".

6. La donna ideale (Italiano, Genovese)

L'omo chi mojer vor piar,
De quattro cosse de'e spiar:
La primiera è com'el è naa,
L'altra è se l'è ben accostumaa,
L'altra è como el è forma,
La quarta è de quanto el è dotaa.
Se queste cosse ghe comprendi
A lo nome di Dio la prendi!

7. ריקוד (איטלקי בניב סיציליאני)
הַאֵהָבָה תִּשְׁנַעַע גַּם חֲכָמִים קָרִי-מִזְג,
כָּכֵל שְׁנֵדְלָה הִיא, פּוֹחַת הֶהָיִן.
הַצּוֹלֵל אֶל מַעְמַקֶּיהָ יִפֹּל אֶל שְׁנֵעוֹן.
הַאֵהָבָה בְּלִי הַטּוֹס תִּטִּיל רֹב נָקָה,
חֲצָה הֵן יֵצִית בְּלֵב חוֹם אֶכְזֹר,
שֶׁגַם בְּמִי קָרַח לֹא יִקְרָר.

8. שיר של עצב (איטלקי בניב סרדיני)

צְפוּרֵי הַעֲצוּבָה,
מָה דוֹמָה אַתָּ לִי.
צְפוּרֵי הַעֲצוּבָה,
יַעֲצִי לִי, אִם תּוֹכְלִי.
אֲנִי בּוֹכָה בְּשֵׁל אַהוּבָה.

צְפוּרֵי הַעֲצוּבָה,
בְּרַדְתִּי אֶל קִבְרִי.
צְפוּרֵי הַעֲצוּבָה,
שִׁיר זֶה לִי זִמְרִי,
בְּרַדְתִּי אֶל קִבְרִי.

9. מסכן האיש שיש לו אישה (צרפתי מאובֶרן, בניב אוקסיטני)

מִסְכָּן הָאִישׁ שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה,
מִסְכָּן הָאִישׁ שְׂאִין לוֹ!
מִי שְׂאִין לוֹ רוֹצָה שְׂתֵהִיָּה,
מִי שֵׁישׁ לוֹ אֵינְנוּ רוֹצָה!

שִׁמְחָה הָאִשָּׁה
שֵׁישׁ לָהּ אִישׁ כְּלִבָּבָה;
שִׁמְחָה פִּי כִמָּה
זוֹ שְׂאִין לָהּ!

10. הטווה (צרפתי מאובֶרן, בניב אוקסיטני)

כְּשֶׁהִיִּיתִי קִטְנָה,
שְׁמֵרְתִּי עַל הַכְּבָשִׁים.
הִיָּה לִי כִישׁוֹר בֵּיד,
וְקִרְאֵתִי לְרוֹעֵה נַחְמָד.
כִּדִּי לְשִׁמֵּר עַל עֵדְרִי,
הוּא דָרֵשׁ נְשִׁיקָה עַל הַשְּׁפֵתִים.
מָה, אֲנִי לֹא קִמְצָנִיתִ!
בְּמִקּוֹם אַחַת נִתְתִּי לוֹ שְׁתִּים!

11. שיר אהבה אזרבייג'ני
[התעתיק אינו מאפשר תרגום]

7. Ballo (Italiano, Sicilianu)
Amor fa disviare li più saggi,
E chi più l'ama meno ha in sé misura,
Più folle è quello che più s'innamura.
Amor non cura di fare suoi danni,
Co li suoi raggi mette tal calura,
Che non può raffreddare per freddura.

8. Motettu de tristura (Italiano, Sardu)

Tristu passirillanti,
Comenti massimbillas.
Tristu passirillanti,
E puita mi consillas,
A prongi po s'amanti.

Tristu passirillanti,
Cand' happess interrada,
Tristu passirillanti,
Faimi custa cantada,
Cand' happess interrada.

9. Malurous qu'o uno fenno (Auvergne, L'occitan)

Malurous qu'o uno fenno,
Malurous qué n'o cat!
Qué n'o cat n'en bou uno,
Qué n'o uno n'en bou pas!

Urouzo lo fenno
Qu'o l'omé qué li cau!
Urouz' inquèro maito
O quèlo qué n'o cat!

10. Lo fiolairé (Auvergne, L'occitan)

Ton qu'èrè pitchounèlo,
Gordavè loui moutous.
Obio 'no counoulhèto,
È n'ai près u postrou.
Per fa l'obiroudèto,
Mè domound' un poutou.
È ièu soui pas ingrato!
Èn lièt d'un n'in fau dous!

11. Azerbaijan love song
[Transcription defies translation]

ד'וזף קנטלוב (1879-1957)
מתוך "שירים מחבל אוֹבֶרן"
עברית: בני הנדל

הרוֹקָה בְּשׁוֹת (סדרה א', 1)
כְּשֶׁהֲרוֹקָה יוצֵאת לְשׁוֹת,
כְּשֶׁהֲרוֹקָה יוצֵאת לְשׁוֹת,
לְרֵעוֹת אֶת כְּבִשׁוֹתֶיהָ,
טִידְרָה לֵה־לֵה־לֵה־לֵה־לוֹי,
לְרֵעוֹת אֶת כְּבִשׁוֹתֶיהָ,

היא פּוֹנֶשֶׁת בְּחֹר יָפָה,
היא פּוֹנֶשֶׁת בְּחֹר יָפָה,
וְהַבְּחֹר מְבִיט בָּהּ,
טִידְרָה לֵה־לֵה־לֵה־לֵה־לוֹי,
וְהַבְּחֹר מְבִיט בָּהּ.

"תִּנִּי לִי רֵק לְהִבִּיט בְּךָ!
תִּנִּי לִי רֵק לְהִבִּיט בְּךָ!
אֶת יְלִדָּה יָפָה כָּל כְּךָ!
טִידְרָה לֵה־לֵה־לֵה־לֵה־לוֹי,
אֶת יְלִדָּה יָפָה כָּל כְּךָ!"

"אִם כֵּן, קֶשֶׁר אֶת סוֹסְךָ,
אִם כֵּן, קֶשֶׁר אֶת סוֹסְךָ
אֶל גְּזַע הָעֵץ הַזֶּה,
טִידְרָה לֵה־לֵה־לֵה־לֵה־לוֹי,
אֶל גְּזַע הָעֵץ הַזֶּה!"

אֶךְ כְּשֶׁאֵמַחַז בָּהּ, אֲבַדָּה לוֹ מִיָּד,
אֶךְ כְּשֶׁאֵמַחַז בָּהּ, אֲבַדָּה לוֹ מִיָּד,
מִבִּין יָדָיו חֲמָקָה,
טִידְרָה לֵה־לֵה־לֵה־לֵה־לוֹי,
מִבִּין יָדָיו חֲמָקָה!

הַטּוֹנָה (סדרה ג', מס' 1)
כְּשֶׁהִיִּיתִי קֶטְנָה
נִשְׁמַרְתִּי עַל הַכְּבִשִּׁים.
טִי, לִירוּ, לִירוּ... לֵה־לֵה־דִירִי־טוֹרֵה־לָרָה!

Joseph Canteloube (1879-1957)
FROM CHANTS
D'Auvergne

La pastoura als camps (1e série, no. 1)
Quon lo pastouro s'en bo os cams,
Quon lo pastouro s'en bo os cams,
Gardo sèi mountounadoi,
Tidera la la la la la loi,
Gardo sèi mountounadoi,

Guèlo rèscoutr' un moussurèt,
Guèlo rèscoutr' un moussurèt,
Lou moussou l'ogatsavo,
Tidera la la la la la loi!
Lou moussou l'ogatsavo.

"Ah! Daïssa mè bous ogasta!
Ah! Daïssa mè bous ogasta!
Sès ton poulido filho!
Tidera la la la la la loi!
Sès ton poulido filho!"

"Estaco boustrè cabalet,
Estaco boustrè cabalet,
O lo cambo d'un 'aòbré,
Tidera la la la la la loi!
O lo cambo d'un 'aòbré!"

È lo perdri, quan lo tènio,
È lo perdri, quan lo tènio,
Guèlo s'en ès onado,
Tidera la la la la la loi!
Guèlo s'en ès onado!

Lo fiolairé (3e série, no. 1)
Ton qu'èrè pitchounèlo,
Gordavè loui moutous.
Ti lirou lirou... La la diri tou tou la lara!

כישור הִיָּה לִי בְּיָד
וְקִרְאֹתַי לְרוּעָה נֶחֱמָד.
טִי, לִירוֹ, לִירוֹ... לֵה־לֵה דִירִי־טוֹטֹר־לֵה לָרָה!

כְּדִי לְשֹׁמֵר עַל עֲדוּרִי
הוּא רָצָה נְשִׁיקָה מִפִּי.
טִי, לִירוֹ, לִירוֹ... לֵה־לֵה דִירִי־טוֹטֹר־לֵה לָרָה!

וְאֲנִי לֹא מִמְצָנִית,
נִתְתִּי לוֹ שְׁתִּים עַל פִּיו!
טִי, לִירוֹ, לִירוֹ... לֵה־לֵה דִירִי־טוֹטֹר־לֵה לָרָה!

הַיְבוֹן (סדרה ג', מס' 3)
זְ'נֵט תַחַת עֵץ הַתְּפוּחִים,
שְׂכָבָה וְנִחָה בְּצֵל.
שְׂכָבָה וְנִחָה לֵה פֹה,
שְׂכָבָה וְנִחָה לֵה שֵׁם,
שְׂכָבָה וְנִחָה בְּצֵל.

עֶבֶר לוֹ שֵׁם גְּבוֹ,
עֶמֶד וְהִסְתַּכַּל.
הוּא הִסְתַּכַּל בְּה פֹה,
הוּא הִסְתַּכַּל בְּה שֵׁם,
עֶמֶד וְהִסְתַּכַּל.

הוּי, זְ'נֵט הִיָּפִיה!
הַתְּרַצִּי לֵהיֹוֹת שְׁלִי?
הַתְּרַצִּי לֵהיֹוֹת שְׁלִי פֹה?
הַתְּרַצִּי לֵהיֹוֹת שְׁלִי שֵׁם?
תְּרַצִּי לֵהיֹוֹת שְׁלִי?

כְּדִי שְׂאֵהִיה שְׁלֵךְ,
קַצֵּץ אֶת גְּבוֹנוֹנִי!
קַצֵּץ אֶת גְּבוֹנוֹנִי מִפֹּה,
קַצֵּץ אֶת גְּבוֹנוֹנִי מִשֵּׁם,
קַצֵּץ אֶת גְּבוֹנוֹנִי!

לְכִי לַעֲזָאזֵל, זְ'נֵט!
אֲשֶׁמֶר לִי אֶת גְּבוֹנוֹנִי!
אֲשֶׁמֶר לִי אֶת גְּבוֹנוֹנִי פֹה,
אֲשֶׁמֶר לִי אֶת גְּבוֹנוֹנִי שֵׁם,
אֲשֶׁמֶר לִי אֶת גְּבוֹנוֹנִי!

Obio 'no counoulhèto
É n'ai près u postrou.
Ti lirou lirou... La la diri tou tou la lara!

Per fa l'obiroudèto
Mè domound' un poutou.
Ti lirou lirou... La la diri tou tou la lara!

È ièu soui pas ingrato,
Èn lièt d'un n'in fau dous!
Ti lirou lirou... La la diri tou tou la lara!

Lou Boussu (3e série, no. 3)
Dzanètou tsou'l poumiéïrou
Què sé souloumbravo.
Què sé souloumbravo si,
Què sé souloumbravo la,
Què sé souloumbravo.

Oqui possèt un boussu,
Què lo mirolhavo.
Què lo mirolhavo si,
Què lo mirolhavo la,
Què lo mirolhavo.

Ah! Poulido Dzanètou!
Bous sèrès lo mèouno!
Bous sèrès lo mèouno si,
Bous sèrès lo mèouno la,
Bous sèrès lo mèouno!

Per qué ieu lo bouostro sio
Cal coupa lo bosso!
Cal coupa lo bosso si,
Cal coupa lo bosso la,
Cal coupa lo bosso!

Oï! Pècaïré, Dzanètou!
Gordorai mo bosso!
Gordorai mo bosso si,
Gordorai mo bosso la,
Gordorai mo bosso!